

УДК 72.017/.02 Ле Корбюзьє

Острогляд О.В.

старший викладач

Гончаренко В.

студентка 2 курсу

*Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

КОЛІР В АРХІТЕКТУРНІЙ ТВОРЧОСТІ ЛЕ КОРБЮЗЬЄ

В роботі автор зробив пошуки значення кольору в творчості відомого архітектора Ле Корбюзьє.

Ключові слова: колір, архітектурна творчість, Ле Корбюзьє, архітектура, архітектурне середовище.

Ле Корбюзьє – відомий архітектор, що став новатором в галузі архітектури свого часу і представником інтернаціонального стилю. Він переусвідомив існуючу естетику вигляду будівель, став піонером модернізму и функціоналізму. Одним з перших майстрів почав використовувати каркас із залізобетона, масштабне заскління фасадів, вільне планування поверхів і тераси на дахах. Тобто, створив прототип сучасної забудови міст. Видав немало книг, які внесли істотний внесок у формування нового архітектурного стилю.

Архітектура Ле Корбюзьє здається монохромною: бетонні або білі фасади, чорні віконні рами. Але таке враження може скластися лиш у того, хто ніколи не бачив його будинків зблизька. В його власній хатині Кабанон, багатоквартирних «житлових одиницях», капелі в Роншане і монастирі Ля Туретт, на білосніжній віллі Савуа – вкраплення жовтого, червоного, зеленого і синього є скрізь. Великий пурист не балував своїх замовників декором. Колір був єдиним видом прикрашення, яке він допускав.

Рис. 1. Палітра кольорів Ле Корбюзьє

Пуризм (від фр. Pur лат. Purus «чистий») – напрям у живописі та архітектури ХХ століття, який добивається у створенні своїх творів естетичної ясності, точності, достовірності в зображенні. Ця течія була створена французьким художником Амеде Озенфаном і архітектором Ле Корбюзьє в 1918 році з написанням ними художнього маніфесту «Після кубізму».

Пуристи мали на меті створення простого, функціонального живопису і архітектури, в яких естетичне з'єднується з механічним світом, подібним світу машин. Найбільш раціональним вважається використання точного з'єднання геометричних орнаментів. Натомість декоративність і манірність відкидаються. Ідеальною пропорцією в відображенні розглядається золотий перетин. Та й колір не відразу

став візитною карткою митця. Спочатку він наслідував ідею, зовсім протилежну: білий колір — колір щасливої гармонії, й казав так: «У будинку все повинно бути білого кольору. Кожен громадянин тепер повинен замінити штори, постільна білизна, шпалери і все інше на речі білого кольору. Очищаючи свій будинок, ви очищаєте себе. » Свою точку зору на той час архітектор досить чітко обґрунтовує у своїй праці «Декоративне мистецтво сьогодні», яка була написана у 1925 році.

«Кожен з нас приділяє увагу своєму зовнішньому оточенню заради своєї зручності, затишку і душевного спокою, заради насолоди. Крім того, кожен з нас прагне задовольнити своє почуття пристойності, благопристойності, хоче бути доречним, в своєму середовищі.

Слід усунути будь-яку двозначність. Цілком зосередити увагу на самому об'єкті, на речі. Всякий предмет повинен бути задуманий і вироблений для якоїсь цілком певної мети, і в цьому сенсі він повинен побут досконалим. Досконалий предмет - це живий організм, пройнятий духом правди.

Припустимо, ми згодні поступитися декоративному мистецтву турботою про наші емоційні запити. Але ми прагнемо стати істотами, які здатні тверезо судити про свої емоції. Якби кожен індивід став проникливим суддею, це було б величезним досягненням. У період потрясінь, коли змішалися всі поняття, багато звикли до темного тла наших інтер'єрів. Але творіння нашої епохи, настільки зухвалої, небезпечної, настільки войовничої і перемагаючої, здавалося б, чекають від нас, щоб ми навчилися жити і мислити в світлому тлі білих стін.»

Але у той же час архітектор казав: «Моє завдання, моє прагнення – витягнути сучасну людину із хаосу і катастроф, помістивши його в щасливу атмосферу і гармонію.» Що, на мою думку, й сприяло його подальшим експериментам з кольором. Адже ніхто не стане сперечатися з тим, що колір сильно впливає на наше сприйняття того, чи іншого простору і того, як ми відчуваємося у ньому. І сам архітектор вважав, що колір в архітектурі чи інтер'єрі не менш важливий, ніж конструкція і форма. Він відмічав, що колір змінює простір, класифікує об'єкти, фізіологічно і психологічно впливає на людину.

Перші експерименти з кольором Ле Корбюзьє поставив на віллі Рауля Ля Роша. Швейцарський банкір, друг і покровитель архітектора замовив йому будинок для своєї колекції сучасного мистецтва. Жити він в ньому не збирався, тому надав одному повну свободу. Зрозуміло, Ле Корбюзьє нею скористався.

Закінчений в 1925 році будинок на околиці Парижа став його особистим маніфестом. Поєднання різних обсягів, гра з перспективою, стирання межі між «всередині» і «зовні» і, головне, активне використання кольору. Йому відводилася роль архітектурного камуфляжу: підкреслити одні об'єми, нівелювати інші, посилити взаємодію світла і тіні. Вілла, відкрита для відвідування два рази в тиждень, мала величезний успіх. Рауль Ля Рош швидко зрозумів, що людей приваблює архітектура, а не картини, але не образився на одного. Свою колекцію він заповів художньому музею Базеля, а будинок – його творцеві.

Після смерті Ля Роша в 1965 році на віллу в'їхав Фонд Ле Корбюзьє. Будівля їм дісталася у поганому стані. Втім, деградувати

вона почала швидко: перший ремонт потрібен був уже в 1928 році. Шарлотта Перріан, яка його проводила, прийшла в жах від якості будівництва (наприклад, до труб не можна було підібратися, бо вони були вмонтовані в бетон). «Моя вілла, як красива жінка, примхлива і дорого коштує», – віджартовувався архітектор. Усі наступні роки нові власники обмежувалися тим, що старанно білили стіни і фасади. Не розібравшись в задумі автора, вони вирішили, що білий колір найбільш відповідає ідеї пуризму. На повноцінну реставрацію гроші знайшлися лише кілька років тому. Триваюча більше року, вона нарешті повернула будівлі первісний вигляд. Слід згадати і про інше джерело впливу – про його контакт з сучасним живописом.

В наш час, в епоху вузької спеціалізації, рідко зустрічаються живописець і архітектор в одній особі. Ле Корбюзьє, талант якого нагадує універсалізм Леонардо, – один з рідкісних винятків; в його режимі дня ранок був відведений живопису, а пообідній час – архітектурі. Основою творчості Ле Корбюзьє в обох областях є його просторова концепція. Архітектура і живопис – це тільки два різних інструменти, за допомогою яких він висловлює одну і ту ж концепцію.

Будинки, побудовані Ле Корбюзьє, пройняті тим же духом, що і сучасний живопис. У картинах самого Ле Корбюзьє відображена мінлива прозорість, властива сучасним художникам. Він свідомо вибирав самі буденні предмети – пляшки, склянки і тому подібне, щоб зміст не відволікав уваги від самого живопису. Дослідник не може, однак, вважати цей вибір випадковим. Він бачить в ньому перевагу, що віддається мінливим, просвітчастим предметам, маса яких і обриси переходять один в одного, що веде нас від картин Корбюзьє до його архітектури. Близько 1910 р Пікассо і Шлюб прагнув показати

в своїх картинах одночасно внутрішні і зовнішні частини предметів, що було відображенням нової просторової концепції. Ле Корбюзьє за цим же принципом інтерпретував в архітектурі зовнішнє і внутрішнє простору. Ми вже спостерігали аналогічні тенденції в будівлях Франческо Борроміні в XVII в. Але така інтерпретація простору могла розвиватися далі тільки в такий час, коли наука і мистецтво розглядають простір як щось по суті своїй багатостороннє і динамічний.

Частиною величезної спадщини Ле Корбюзьє є його «Архітектурна поліхромія» – колірна система, яка розроблялася архітектором в два етапи протягом майже 30 років. «Колір у архітектурі – це засіб, такий же сильний, як і перший план чи розріз. Або ще: багатобарвність – компонент першого плану і, власне кажучи, розріз» (Ле Корбюзьє).

Ле Корбюзьє створив дві вражаючі колекції кольорів. Перша палітра відтінків була видана у 1931 році, друга – у 1959 році. Ле Корбюзьє був зачарований гармонією кольорів, які він знайшов у природі. Він створив свою «Polychromie Architecturale» на основі розумного, майстерного, емоційного та пристрасного підбору пігментів. Створені ним кольори відображають природне та найважливіше; це – результат його унікального досвіду як архітектора, дизайнера, художника та колориста. Усі кольори гармонійно й виразно поєднуються один з одним та створюють абсолютну довершеність.

Висновок. У будівлях, побудованих Ле Корбюзьє, торжествує нова архітектурна естетика, життєстверджуюча і глибоко людяна. Кожна нова будівля стає подією в художньому світі. Його твори і

проекти публікуються у всіх архітектурних виданнях, він усюди пропагує нове слово в архітектурі.

Ле Корбюзьє – законодавець архітектурної моди, що ввів вільне планування та примусив будівлі зняти капелюхи й носити дахи-тераси. Його архітектура говорить сміливо, експериментально, живо. Вона позбавлена канцеляритів минулих епох, репрезентуючи ідеальну суму інновації та простоти.

Багато хто помилково вважає, що архітектура і простори, створювані Ле Корбюзьє, були одноколірними, пофарбовані в відтінки бетону з вкрапленнями білого і чорного. Але, дивлячись на його роботи ближче, можемо з упевненістю казати: роботи митця пронизані кольором, не менш ніж світлом та легкістю, до яких ми звикли.

Блискучий полеміст, Ле Корбюзьє не залишався в боргу, він розправлявся зі своїми противниками в статтях і книгах, висуваючи в той же час все нові і нові проблеми, проблеми соціального значення архітектури. Він керувався в своїй творчості запитом всіх верств населення. Він знав і цінував архітектурну спадщину всіх часів і народів, не тільки шедеври світового значення, а й скромні селянські будівлі, і це створювало міцний фундамент його архітектурної творчості.

Повставши проти епігонства (творчо неоригінальне наслідування якого-небудь діяча, напряму) й еkleктизму в архітектурі, Ле Корбюзьє вловив потреби майбутнього. І нехай не завжди був він послідовний у своєму світогляді, що лежить в основі його творчості, у спрямованості своєї творчості він не помилявся. Він працював для майбутнього. Саме його творчість, пронизана духом новаторства,

передбачала глибокі зрушення в суспільних відносинах, в матеріальній та духовній культурі, в економіці, так само як в науці і техніці.

Література

1. «Архитектурная полихромия» Ле Корбюзье в действии [Електронний ресурс] // designstory – Режим доступу до ресурсу: <http://designstory.ru/theme/view/5321>.
2. Fondation Le Corbusier [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.fondationlecorbusier.fr/corbuweb/morpheus.aspx?sysName=home&sysLanguage=fr-fr&sysInfos=1>.
3. Гидион З. Ле Корбюзье и средства архитектурной выразительности. Зигфрид Гидион [Електронний ресурс] / Зигфрид Гидион – Режим доступу до ресурсу: http://corbusier.totalarch.com/sigfried_giedion/1.
4. Кольорова палітра [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.jung.de/ua/3715/ls-990-les-couleurs-le-corbusier/>.
5. Топуридзе К. Послесловие К.Т. Топуридзе (редактор) к изданию книги «Ле Корбюзье. Архитектура XX века», Издательство «Прогресс», 1970 [Електронний ресурс] / К. Топуридзе – Режим доступу до ресурсу: <http://corbusier.totalarch.com/topuridze>.

УДК 766:[378.091.33:72.12.8-057.875

Попова І.І.
доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

ПРОЕКТНА ГРАФІКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ДИЗАЙНЕРІВ ІНТЕР'ЄРУ

Вивчення проектної графіки є важливою складовою якісної професійної освіти майбутніх спеціалістів дизайнерського профілю. Досліджено процес проектування і відзначено в ньому велику роль проектно-графічних зображень. Висвітлено шляхи використання комп'ютерної графіки в процесі виконання проекту.

Ключові слова: проектна графіка, комп'ютерна графіка.